

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2*

THE ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING
INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF THE EDUCATIONAL
INSTITUTIONS OF SMALL SCHOOLS AS PERCEIVED BY TEACHERS UNDER
THE OFFICE OF NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 2

วิรินญา ยางกลาง* และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ

Wirinya yangklang and Worasit Rattanawaraha

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Vongchavalitkul University, Thailand

*Corresponding author E-mail: wirinya_yang@outlook.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 204 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวม 172 คน โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี 2) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ประกันคุณภาพภายใน, โรงเรียนขนาดเล็ก

* Received April 29, 2023; Revised May 19, 2023; Accepted June 12, 2023

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the role of school administrators in promoting quality assurance within the educational institutions of small schools according to teachers' opinions under the office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2 and 2) to compare the role of school administrators in promoting quality assurance within the educational institutions of small schools according to teachers' opinions under the office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2 classified by status and working experience. The sample group was 172 persons from academic heads or academic teachers and teachers. The tool was a five-rating Likert's scale questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The findings were as follows: 1) The role of school administrators in promoting quality assurance within the educational institutions of small schools as whole and in each aspect were in at high level. The first score was the aspect of self-assessment report of schools, then followed by the aspect of quality development according to the educational development plan and the aspect of the development of educational development plan and annual action plan respectively. 2) The comparison of the role of school administrators in promoting quality assurance within the educational institutions of small schools according to teachers' opinions under the office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2 classified by status and working experience in overall showed significant difference at 0.05 level.

Keywords: Administrators, Internal Quality Assurance, Small Schools

บทนำ

แนวทางการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 26 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของท้องถิ่น ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา เป็นผลให้บัญญัติหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มาตรา 48 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 5 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศใช้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และได้ยกเลิกไปแล้ว ซึ่งปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทยสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่ถึงแม้แต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันตามบริบท แต่มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน และมีเป้าหมายของการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่เป็นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) ตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้เรียนรู้ 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มุ่งส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มศักยภาพ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน แต่เนื่องจากระบบการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ประสบปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เกิดความลำบากในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่มีสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 102 โรงเรียน (204 คน)
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 86 โรงเรียน (172 คน) โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 172 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ไพศาล หวังพานิช, 2562)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทและลักษณะเครื่องมือ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี การพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) แบบสอบถามที่สร้างจัดเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ

2. วิธีการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยและวิธีสร้างเครื่องมือ กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตของแบบสอบถาม และกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยการร่างคำถามให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบโครงสร้างเนื้อหา และภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำไปทดลองใช้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามมาทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นรายด้านและภาพรวมทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.983

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.09	0.37	มาก	4
2. ด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	4.19	0.35	มาก	3
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.31	0.33	มาก	2
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.98	0.35	มาก	6
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.77	0.62	มาก	7
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.42	0.36	มาก	1
7. ด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)	4.03	0.44	มาก	5
ภาพรวม	4.10	0.23	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.42) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.31) และ ด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}$ = 4.19) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.77)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	สถานภาพ				t	Sig
	ครูวิชาการ (n=82)		ครูผู้สอน (n=83)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.04	0.39	4.13	0.34	1.49	0.13
2. ด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	4.21	0.35	4.18	0.35	0.53	0.59
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.25	0.36	4.36	0.29	2.14*	0.03
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.95	0.37	4.00	0.34	0.83	0.40
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.63	0.68	3.91	0.51	3.01*	0.00
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.38	0.36	4.45	0.36	1.29	0.19

7. ด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)	3.92	0.50	4.14	0.34	3.30*	0.00
--	------	------	------	------	-------	------

รวม	4.05	0.26	4.16	0.18	3.24*	0.00
-----	------	------	------	------	-------	------

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน					
	ต่ำกว่า 10 ปี (n = 36)		10 – 20 ปี (n = 74)		21 ปีขึ้นไป (n = 55)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.03	0.38	4.13	0.37	4.06	0.35
2. ด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.20	0.28	4.20	0.36	4.18	0.38
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	0.35	4.29	0.33	4.32	0.32
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.89	0.41	4.04	0.32	3.95	0.35
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.47	0.62	3.87	0.58	3.83	0.62
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.40	0.41	4.42	0.33	4.41	0.38
7. ด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)	3.84	0.53	4.08	0.37	4.09	0.42
ภาพรวม	4.02	0.27	4.14	0.20	4.11	0.22

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรก คือ ประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี ($\bar{X}$ = 4.14) รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 4.11) และประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X}$ = 4.02) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.14	1.07	0.34
	ภายในกลุ่ม	162	22.38	0.13		
	รวม	164	22.68			
2. ด้านการพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.06	0.94
	ภายในกลุ่ม	162	20.74	0.12		
	รวม	164	20.75			
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.27	0.75
	ภายในกลุ่ม	162	18.62	0.11		
	รวม	164	18.68			
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.28	2.26	0.10
	ภายในกลุ่ม	162	20.61	0.12		
	รวม	164	21.18			
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.15	2.07	5.63*	0.00
	ภายในกลุ่ม	162	59.66	0.36		
	รวม	164	63.82			
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.03	0.96
	ภายในกลุ่ม	162	22.09	0.13		
	รวม	164	22.10			
7. ด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.83	4.48*	0.01
	ภายในกลุ่ม	162	30.27	0.18		
	รวม	164	31.95			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	3.48*	0.03
	ภายในกลุ่ม	162	8.41	0.05		
	รวม	164	8.77			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมร เพ็ชรอด ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มปางสีดาและกลุ่มเจ้าพ่อพระปรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (อมร เพ็ชรอด, 2556) และสอดคล้องกับ สุครไทย กรมลี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุครไทย กรมลี, 2561)

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา มากชุมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.01 (รจนา มากชุมแสง, 2556) แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัยวรรณ นรินรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ไม่แตกต่างกัน (อุทัยวรรณ นรินรัตน์, 2559)

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุครไทย กรมลี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (สุครไทย กรมลี, 2561) แต่ไม่สอดคล้องกับ อมร เพ็ชรอด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มปางสีดาและกลุ่มเจ้าพ่อพระปรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (อมร เพ็ชรอด, 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้นำผลของการวิจัยมาเป็นแนวทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน พัฒนาเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการนำผลที่ได้มาพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และนำผลมาพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัจจัยที่เอื้อต่อการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546. เล่ม 120 ตอนที่ 74 ก หน้า 3 (1 สิงหาคม 2546).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก หน้า 22 (2 เมษายน 2553).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 (23 กุมภาพันธ์ 2561).
- ไพศาล หวังพานิช. (2562). Research Methodology. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2566 จาก https://ict.up.ac.th/sathienh/files/222322_01_62.pdf
- รจนา มากชุมแสง. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุครไทย กรมลี. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. ใน สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมร เพ็ชรอด. (2556). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มปางสีดาและกลุ่มเจ้าพ่อพระปรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัยวรรณ นรินรัตน์. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.